

През 2000 г. половината от плащанията по външния държавен дълг са за лихви по брейдиоблигациите, към ПК и МВФ. През 2001 г. изплатените средства по главници на външния държавен дълг са предимно по договорени амортизационни схеми по дълга към ПК и МВФ, а през 2002 г. - и към СБ. От извършените лихвени плащания с най-голям дял са сумите, платени по брейдиоблигации. За периода 2001-2002 г. най-много са плащанията, извършени в щатски долари. Размерът на изплатените главници и лихви по външния ни държавен дълг през 2003 г. е силно повлиян от движението на валутните курсове и лихвените проценти на капиталовите пазари. Исторически ниските нива на LIBOR за щатския долар и еврото са една от причините за значителния спад в лихвените плащания за обслужването на външния ни държавен дълг. Големият размер на плащанията по външния дълг през 2004 г. се дължи основно на погашенията по главници - брейдиоблигации и заеми от МВФ, СБ и ПК.

ИНТЕГРИРАНОСТ И КОИНТЕГРИРАНОСТ МЕЖДУ ВЪНШНИЯ ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ, ПЛАЩАНИЯТА ПО НЕГО, ЛИХВЕНИЯ ПРОЦЕНТ НА ШЕСТМЕСЕЧНИЯ USD-LIBOR И ВАЛУТНИЯ КУРС НА ЛЕВА КЪМ АМЕРИКАНСКИЯ ДОЛАР

При изследването на интегрираността и коинтегрираността е използвана месечна статистическа информация за периода януари 1998 - декември 2004 г. (84 наблюдения). Наличието на тренд в равнището на изследваните макроикономически показатели (фиг. 1) по-

казва тяхната нестационарност и ограничение при моделирането им. Отделните членове на разглежданите динамични редове са зависими от времето, т.е съществува автокорелация. Това се доказва и при построяването на автокорелограмите на променливите. При всички изследвани променливи е налице висока положителна автокорелация. Високата автокорелация и присъствието на тренд в разглежданите динамични редове показва, че тези редове трябва да се филтрират подходящо, за да се отстранят трендът и автокорелацията, или трябва да се моделират като интегрирани.

За изследване на интегрираността между променливите използваме разширения тест на Дики - Фулер (Dickey - Fuller, ADF, 1981), като тестваме следното уравнение:

$$y_t = \alpha + \rho y_{t-1} + \sum_{i=1}^{\rho} d_i \Delta y_{t-1} + u_t, \quad (1)$$

където:

- y_t е изследваният динамичен ред;
- α - константа;
- ρ - изчислената емпирична стойност на параметъра;
- Δ - оператор за първите разлики от порядък ρ ;
- u_t - грешка със средна 0 и дисперсия σ^2 .